

В.М. Червоний, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.В. Дмитревський, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.В. Горєлков, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЕКТОРІЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

В умовах прагнення закладів вищої освіти до активного впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес, ланки освіти кожного навчального закладу зазнають кардинальних змін. Компетентність наразі стає новим мірилом освіченості, коли перше місце надається не процесу навчання та обсягу вивченого матеріалу, а кінцевому результату, втіленому в здатності діяти у різних умовах і обставинах. Універсальне поєднання умінь, знань, навичок, способів мислення, ціннісних орієнтирів та ідейних переконань дозволяють впевнено й успішно застосовувати їх у нестандартних ситуаціях.

Індивідуальна освітня траєкторія – найважливіший компонент диференціації навчання у вищій школі, який визначає основні лінії розвитку компетентностей майбутнього фахівця.

Індивідуальна освітня траєкторія формується з урахуванням потреб здобувача з використанням формальної та неформальної освіти. Так, згідно із Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту», Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977, здобувач має право отримувати компетентнісні навички шляхом участі у професійних курсах або тренінгах, використання онлайн освіти, з залученням професійних стажувань тощо.

Дослідження проблеми індивідуалізації навчання в освітніх закладах різного типу і рівня тривають давно. Але питання впровадження в них індивідуальних освітніх траєкторій залишається, на нашу думку, недостатньо розкритим.

Сучасні умови життєдіяльності вимагають від людини нових форм мислення, поведінки і співпраці, відповідальності за власні дії. За цих умов освіта, особливо вища, стає головним чинником соціального й економічного прогресу, де найвищою цінністю суспільства визнається людина, здатна до пошуку і освоєнню нових знань, прийняттю нестандартних і відповідальних рішень в усіх сферах життєдіяльності. Особливо ця проблема розкривається під час

підготовки майбутніх фахівців ресторанного господарства, оскільки підвищуються вимоги до його професійної компетентності.

Так, у стандарті вищої освіти за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» зазначено перелік компетентностей випускника, що включає інтегральну компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Але вважаємо, що зазначений перелік не є довершеним. Саме тому на кафедрі процесів та устаткування харчової і готельно-ресторанної індустрії ім. М.І. Беляєва викладачі активно працюють зі студентами, щоб запропонувати додаткові види компетентностей:

- навички оцінювання;
- навички, необхідні для встановлення цілей;
- навички, необхідні для професійного втручання в кризову ситуацію;
- самоусвідомлення та самоконтроль, професійна поведінка.

Поглиблення навичок відбувається шляхом активного залучення до навчального процесу фахівців галузі, участі у різноманітних семінарах та тренінгах, професійних стажуваннях.

Інноваційні технології індивідуалізації повинні сприяти розвитку студента як особистості, формувати у нього потребу у самоосвіті та самовизначенні у навчальних та життєвих ситуаціях з усвідомленням особистої відповідальності. Знання, уміння і навички у цьому випадку розглядаються не як мета, а як засіб розвитку особистості, яка навчається. Характер навчального процесу відображається у співпраці. Наші дослідження показали, що суб'єктивним результатом розвитку індивідуальної траєкторії є мотивація регулярної цілеспрямованої роботи з освоєння професії; формування професійного самовизначення; потреба самостійного прийняття рішень; розвиток професійного мислення; формування здатності до самоактуалізації та самокерування. Майбутній фахівець, завершуючи навчання, повинен володіти високим рівнем усвідомлення себе як суб'єкта діяльності, здатного самостійно проявляти творчу активність у сфері своєї майбутньої професії, а також в інших галузях соціального, суспільного життя, прагнути до самоактуалізації, саморозвитку, самовдосконалення в особистісному та професійному відношенні.